

KU SUKA LAHA AFRIKA-DZONGA

Vaaki va Afrika-Dzonga

U komberiwa ku tsarisa tinhundzu ta wena u nga se suka laha tikweni. Ku kota ku tiyisisa leswaku u tekile tiyitheme ta nkoka, to fana na juwelari, tiwachi, tikhamera, tivhidiyokhamera, swixingiwa ku huma laha Afrika-Dzonga, u fanele ku ti tsarisela rhumelo hi vuntshwa u nga si suka. Ntsariso wu nga ha endliwa eka hofisi ya Khasitomo eholweni ya misuko ya marendzo ya misava hinkwayo u nga se nyiketa nhundzu eka khamphani ya swihahampfhuka.

U komberiwa ku tsundzuka leswaku loko tinhundzu ta wena ti nga kombisiwangi hi nomboro ya seriyali kumbe mfungho wa xikombo, mhaka ku fanele ku burisaniwa hi yona na Khasitomo kahle, ku endla malunghiselelo eka xikombo lexi faneleke, hi swinepe, swipfalo, na swo tala u nga se suka eAfrika-Dzonga.

Eka swiyimo leswi u khandziyaka xihahampfhuka laha u nga ta fika u cinca u kandziya xin'wana ku ya erivaleni ra swihahampfhuka leri hlawuriweke ra misava hinkwayo laha u nga ta sukela kona eka rendzo wena ra misava hinkwayo kumbe ra xifundzha, u komberiwa ku tiyisisa leswaku tinhundzu ta wena ti tsariseriwile rhumelo hi vuntshwa u nga se nyiketa nhundzu ya wena eka rendzo ro sungula.

Vaendzi / vaendzi va matikomambe

Loko u ri muendzi wa matikomambe u nga koxa hi vuntshwa Xibalo xa Mixavo (VAT) eka tinhundzu leti u ti xaveke enkarhini wa rendzo ra wena eAfrika-Dzonga; ku hlaya swo tala [tliika laha](#).

Xana hi wihi mpimo wa mali ya maphepha ya Afika-Dzonga leyi ndzi faneleke ku yi khoma loko ndzi huma kumbe ndzi nghena eRhiphabuliki?

1. Mufambi u pumeleriwa ku tivisa no khoma mpimohenhla wa R25 000/kharensi ya matikomambe leyi nga pimiwangiki, hambiloko a nghena kumbe a huma. Mali ya maphepha ya Afrika-Dzonga a yi pimiwi loko mufambi a ya kumbe a vuya etikweni leri nga eka Ndzhawu ya Mali leyi Fanaka (CMA).
2. Swi nga humelela leswaku muaki wa le Afrika-Dzonga a ri na ntsengo wa Rhandi lowu hundzaka R25 000 loko a huma laha Afrika-Dzonga, lowu mufambi a nga na xikongomelo xo wu tirhisa ku hakela swibalo swa ntundzo wa tinhundzu loko a vuya. Leswi swa pumeleriwa loko mufambi a tirhisile Chanele ya Tshwuka naswona a nga nyika khopi ya mpfumelelo eku sunguleni ya Ndzwulo yo Lawula Cincano (SARB).

Xitsundzuxo xa Nkoka: Vaofisiri va Khasitomo va nga secha no khoma kharensi hi ku ya hi Xinawana xa 3(3) na 3(6) xa Swinawana swa Ndzawulo wa Cincano. Ku kuma vuxokoxoko byo tala, u nga langutisa eka [Pholisi ya le handle ya nturiso wa Kharensi](#).

Xana i kharensi yo fika kwihi leyi vaaki va Afrika-Dzonga va nga yi khomaka eka vona loko va huma laha Rhiphabuliki?

Ku ya eka nxavo wa R160 000 hi munhunkulu na R 50 000 hi n'wana loyi a nga ehansi ka khumembirhi wa malembe (12), hi lembe ku huma laha Afrika-Dzonga. Loko ku kumiwile mbhasiso ku suka eka muxavisi loyi pasisiweke (lowu nga eka papila leri nga na xigandloximfumo) wu fanele wu nyiketwa Khasitomo tanihi vumbhoni. Handle ka mbhasiso wolowo ntsengo wo ringana 25 000 ntsena wa pumeleriwa hi munhu.

Xana hi yihi mialelo mayelana na swingwece swa Kruger Rand?

1. Vaaki va le Afrika-Dzonga a va fanelangi ku rhumela ematikwenimambe swingwece swa Kruger Rand ku suka eAfrika-Dzonga handle ka mpfumelelo wa SARB.
2. Vaendzi va matikomambe / vafambi va nga teka ku fikela eka khumetlhanu wa swingwece swa Kruger Rand va huma na swona laha Afrika-Dzonga loko ku ve hi ku va na vumbhoni bya leswaku swingwece swi xaviwe hi mali ya matikomambe leyi va teke na yona laha Afrika-Dzonga.